

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/268/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613205673
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8613205673.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Jany Burešovej v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, proti žalovanej: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník č. k. 5C/355/2013-27 zo dňa 05.09.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu.

Vyslovil, že žalovanej nepriznáva náhradu trov konania a žalobca nemá právo na ich náhradu.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. čl. 46 ods. 3; 48 ods. 2 Ústavy SR, §§ 3 ods. 1; 4 ods. 1 písm. a) bod 1; 9 ods. 1, 2; 15 ods. 1; 16 ods. 1; 17 ods. 2, 3; 19 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, §§ 44 ods. 8; 243 ods. 1 Exekučného poriadku.

Konštatoval, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že v prejednáwanej veci si žalobca uplatňuje nárok na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, a to z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý nerozhodol o žiadosti na zmenu exekútora v zákonom stanovenej lehote.

Nesprávnym úradným postupom je porušovanie povinností pri uskutočňovaní úkonov v konaní, najmä jeho nesprávne vykonanie alebo vykonanie bez splnenia zákonných podmienok.

Nesprávnym úradným postupom je aj opomenutie urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote. Podľa aplikovaných zákonných ustanovení štát zodpovedá za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci iba pri splnení troch podmienok, ktoré musia byť splnené súčasne a to nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Z exekučného spisu Okresného súdu Bardejov sp. zn. 2Er/27/2004 súd zistil, že žiadosť o zmenu exekútora bola súdu doručená dňa 20.07.2009.

Na základe výzvy súdu zo dňa 15.03.2010 súdny exekútor JUDr. Lucia Žužová, ktorý bol poverený vykonávaním exekúcie, písomným podaním zo dňa 24.03.2010 vyčíslil trovy exekučného konania.

O žiadosti súd rozhodol uznesením č. k. 2Er/27/2004-48 zo dňa 15.03.2010 tak, že súd vyhovel žiadosti oprávneného o zmenu súdneho exekútora. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 07.05.2010.

Podľa § 15 a § 16 ods. 4 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Z vyjadrenia žalovanej je zrejmé, že prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo strany žalovanej boli žalobcovi doručené dňa 23.04.2012. Žaloba v pôvodnom konaní v tejto veci bola doručená súdu dňa 27.09.2012. Žalobca podal žalobu predčasne, keď nárok na súde uplatnil pred uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku. Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody do 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať nároku na súde. Ak tak učiní skôr, ide o predčasne podanú žalobu, čo predstavuje samostatný dôvod na zamietnutie žaloby z dôvodu predčasnosti.

Rozhodnutie súdu po zákonom stanovenej lehote nemožno všeobecne posudzovať bez ďalšieho ako nesprávny úradný postup súdu. Pri rozhodovaní o návrhu na zmenu exekútora je potrebné vykonať procesné úkony (výzva na vyjadrenie pôvodnému exekútorovi, vyjadrenie pôvodného exekútora a vyčíslenie jeho trov, doručenie exekučného spisu, zaslanie spisu novému exekútorovi, rozhodnutie o trovách exekúcie) v dôsledku ktorých nerozhodnutie o návrhu v zákonnej lehote nie je možné považovať za zbytočné prietahy a žalobca v konaní ani nepreukázal existenciu nesprávneho úradného postupu.

Podmienkami priznania nároku na náhradu škody je preukázanie predpokladov vzniku nároku na náhradu škody: existencia nesprávneho úradného postupu, škoda - príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Existenciu nesprávneho úradného postupu žalobca v konaní nepreukázal.

Žalobca neunesol dôkazné bremeno ani pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil na súde relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody.

Žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým rozhodnutím o jeho návrhu na zmenu exekútora mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, prípadne, že si táto situácia vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožitelnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného predloženia a preukázania. Ide iba o hypotetické uvažovanie žalobcu bez preukázania konkrétneho zásahu do sféry žalobcu.

Napokon žaloba nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi postupom exekučného súdu v predmetnej exekučnej veci (ktorý v zmysle vyššie uvedeného nie je možné považovať ani za prietahy v konaní) a eventuálnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy.

Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. konštatoval, že žalovanej, ktorá mala v konaní plný úspech, žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na ich náhradu.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní uviedol, že postupom súdu prvého stupňa sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a

nedostatočne zistil skutkový stav a neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností. Napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvého stupňa rozhodol vo veci na základe „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Súd prvého stupňa bol jednoznačne viazaný ust. § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom prijatím zákona č. 412/2012 z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. Svojím rozhodnutím súd prvého stupňa de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity. Súd prvého stupňa nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Zákonodarcu vytvoril legitímnu sféru tolerancie právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len exekučného súdu. Súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno zakladať meritórne rozhodnutie. Svojimi úvahami súd neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe. Nie je zrejmé, aký môže mať dopad na výsledok konania skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ide o prejav nesústreďenej činnosti súdu, kedy súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom nesúvisia.

Žalobca v odvolaní ďalej namietal, že ako dôkaz vzniku škody predložil znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Uvedeným posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku. Súd nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom, z ktorého jednoznačne vyplýva, ktoré konkrétne náklady boli žalobcom vynaložené v súvislosti so správou a vedením pohľadávky. Pokiaľ ide o tom, že žalobca predložil znalecký posudok až po roku a pol od podania žaloby na súde, žalobca dáva do pozornosti samotný znalecký posudok, z ktorého vyplýva, že žalobca zadal vypracovanie znaleckého posudku dňa 1. marca 2013. Vypracovanie znaleckého posudku je tak dôkladné a zložitá, a to aj s ohľadom na množstvo spracovaných podkladov a jeho vypracovanie trvalo viac ako rok. V konaní boli preukázané všetky zákonné podmienky pre vznik nároku na náhradu škody. V konaní bolo potrebné rozhodnúť v súlade so žalobným petitom, prinajmenšom navrhovaným medzitimným rozsudkom. Ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcim nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu žalobcu osobitne rozhodnúť.

Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O. s. p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p. s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku zverejnil na úradnej tabuli súdu dňa 20.01.2015 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, správne aplikoval právne predpisy a správne vo veci aj rozhodol. Ani po podaní odvolania odvolací súd nezistil, aby prvostupňový súd konal a rozhodol

nesprávne. Odvolací súd sa stotožňuje s presvedčivými a správnymi závermi napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu odkazuje (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom (článok 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky).

Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom (článok 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

Štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

a) nezákonným rozhodnutím

b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo

d) nesprávnym úradným postupom (§ 3 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak (§ 4 ods. 1 písm. a) bod 1 zák. č. 514/2003 Z. z.).

Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb (§ 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z.).

Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.).

Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11 (§ 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.).

Zo žiadosti musí byť zrejmé, kto náhradu škody žiada, ktorej veci sa týka, titul, z ktorého sa nároku na náhradu škody domáha, akým spôsobom škoda vznikla a čoho sa poškodený domáha. V žiadosti a pri uplatnení nároku na náhradu škody na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku náhrady škody a označiť orgán verejnej moci, ktorý mu škodu spôsobil (§ 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.),

V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak (§ 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.).

Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,

b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,

c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,

d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení (§ 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z.).

Lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov (§ 19 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z.).

Oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora (§ 44 ods. 8 Exekučného poriadku).

Tento zákon sa vzťahuje aj na konania začaté pred dňom účinnosti tohto zákona (§ 243 ods. 1 Exekučného poriadku).

Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobcu o nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd konštatuje, že s účinnosťou od 01.01.2013 bolo ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. zmenené. Zmena právnej úpravy bola realizovaná zákonom č. 412/2012 Z. z., pričom tento zákon prechodné ustanovenia neobsahoval. Nakoľko ide o ustanovenie s procesnoprávnym aspektom, nároky uplatnené žalobcom bolo potrebné posúdiť v zmysle aktuálnej právnej úpravy, aj keď v čase, keď boli žalobné návrhy podané, zákon č. 514/2003 Z. z. túto úpravu neobsahoval.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd konštatuje, že správne právne posúdeniu veci zodpovedá aj správne rozhodnutie.

Súd prvého stupňa správne konštatoval, že nerozhodnutie o návrhu v zákonnej lehote nie je možné považovať za zbytočné prieťahy a žalobca v konaní ani nepreukázal existenciu nesprávneho úradného postupu. Podmienkami priznania nároku na náhradu škody je preukázanie predpokladov vzniku nároku na náhradu škody: existencia nesprávneho úradného postupu, škoda - príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Existenciu nesprávneho úradného postupu žalobca v konaní nepreukázal.

Žalobca nepreukázal vzniku škody, nakoľko nepredložil na súde relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody.

Žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom ani dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy a nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým rozhodnutím o jeho návrhu na zmenu exekútora mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvenčii povinného, prípadne, že si táto situácia vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožiteľnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného predloženia a preukázania. Ide iba o hypotetické uvažovanie žalobcu bez preukázania konkrétneho zásahu do sféry žalobcu.

Napokon žaloba nepreukázala ani príčinnú súvislosť medzi postupom exekučného súdu v predmetnej exekučnej veci (ktorý v zmysle vyššie uvedeného nie je možné považovať ani za prieťahy v konaní) a eventuálnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy.

Vychádzajúc z odvolania žalobcu odvolací súd konštatuje, že žalobca neuviedol v odvolaní žiadnu takú relevantnú skutočnosť, ktorá by bola spôsobilá privodiť zrušenie napadnutého rozsudku.

Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobcu, že súd prvého stupňa sa nezaoberal znaleckým posudkom č. 1/2014, odvolací súd konštatuje, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 2Er/27/2004 sa exekučný súd nedopustil nesprávneho úradného postupu v podobe „zbytočných prieťahov v konaní“ v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., čím nie je daný prvý predpoklad zodpovednosti žalovanej za škodu, ktorá mala žalobcovi vzniknúť. Súd sa preto nemal dôvod zaoberať ani otázkami výšky priznania náhrady nemajetkovej ujmy, ktorej sa žalobca domáhal, a z toho dôvodu aj znaleckým posudkom.

Na základe uvedeného preto odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne, a preto bolo postupom podľa § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku potvrdené.

O trovách odvolacieho konania nebolo rozhodnuté, a to v súlade s ust. § 224 ods. 1 O. s. p. za použitia ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p. Aj keď v odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, tento

nepodal návrh na náhradu trov odvolacieho konania. Neúspešný žalobca takýto návrh tiež nepodal, ale ani vzhľadom na výsledok odvolacieho konania by mu nárok na náhradu trov konania nemohol byť priznaný. Preto odvolací súd o trovách odvolacieho konania nerozhodoval, nakoľko nebol podaný zo strany žiadneho účastníka konania návrh na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania. Keďže ide o návrhové konanie, súd bez takéhoto návrhu o trovách odvolacieho konania sám nemohol rozhodovať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.